

Rudolf Steiner

Sedem článkov človeka

1. **Fyzické telo** – hmotná zložka tela človeka je rovnaká s nerastmi, rastlinami a zvieratami, ak myslíme ich hmotnú zložku. Napríklad prst človeka nemá svoje vedomie, rovnako ako nerast. Ale ak chceme nájsť vedomie k prstu, dôjdeme ku svojmu Ja. Rovnako nás dovedie nerast k svojmu Ja, ktoré môžeme sledovať až do najvyšších oblastí svetového bytia. Ak pozorujeme necht, on má vzťah k nášmu organizmu, ako nerast k vyššiemu duchovnému svetu. Takto má celý organizmus svoje Ja, a ako aj nerast, tak aj nechty sú krajným výrazom stuhnutej formy tohto života.

2. **Éterické telo** – Je to druhý článok ľudskej prirodzenosti a má ho človek spoločný so svetom rastlinným a zvieracím. Má formu približne ako fyzické telo. Je to telo síl. Ak by sme si odmysleli telo fyzické, zostalo by nám telo éterické, ako telo síl, preniknuté silovými líniami, ktoré fyzické telo vybudovali. Ľudské srdce by nikdy nemohlo vzniknúť vo forme, ktorú má, ak by v éterickom tele, ktoré preniká telom fyzickým, nebolo éterické srdce. Predstavme si nádobu s vodou. Ak ochladíme túto vodu, vzniknú v nej stuhnuté časti ľadu. Ľad je tu iba stuhnutou vodou a forma, ktorú majú tieto stuhnuté ľadové kúsky ľadu, boli vo vode činné ako silové línie. Takto je vytvorené fyzické srdce, zo srdca éterického. Je iba stuhnutým éterickým srdcom a prúdy síl v éterickom srdci dali fyzickému srdcu formu. Všetky sily, ktoré udržujú telo éterické, sú o stupeň nižšie ako tie, ktoré udržujú pohromade telo fyzické. Preto musíme vidieť vec tak, že vedomie Ja u rastlín musíme hľadať v tomto svete inšpirácie, v dolnom dévachane, a v tomto svete harmónie sfér, kde je vedomie Ja rastlinného sveta, je tiež vedomie Ja, ktoré preniká ľudské éterické telo, ktoré žije v nás, bez toho, aby sme o tom vedeli.

3. **Astrálne telo** – Je to tretí článok ľudskej bytosti, ktorý je nazývaný aj telom duševným. Toto telo máme spoločné len so zvieracou ríšou. Kde sa objavuje pocit, radosť, bolesť, afekty a vášne, tam je astrálne telo nositeľom týchto vnútorných zážitkov niektorej bytosti. Astrálna bytosť človeka a zvieratá je udržiavaná silami, ktoré sú domovom v astrálnom, imaginatívnom, alebo elementárnom svete, podľa toho, pod akým názvom ho poznáte. Preto má aj zviera vedomie svojho Ja v tomto svete a ako hovoríme u človeka o individuálnej duši, tak hovoríme u zvieratá o duši skupinovej. Čiže všetky levy, všetky tigre spolu majú jedno spoločné Ja, ktoré musíme hľadať ako skupinovú dušu na astrálnej úrovni.

4. **Ja** – Týmto štvrtým článkom svojej bytosti, ktoré človek nemá už spoločné so svetom, ktorý ho obklopuje, sa človek stáva korunou pozemského fyzického stvorenia. Tak, ako vedomie nerastu sídli v arúpa-dévachane, v najvyššej z menovaných sfér, ktorú voláme aj svet pravej intuície, tak vedomie rastliny sídli v rúpa-dévachane, mentálnom svete, a vedomie zvieratá sídli v astrálnej úrovni, tak

vedomie Ja u človeka sídli vo štvrtom článku jeho bytosti vo svete fyzickom. Až v tomto článku má človek čosi, do čoho nemôže vstúpiť vedomie žiadnej inej bytosti, žiadneho iného Ja.

Tieto 4 články mal človek už v najrannejších inkarnáciách na Zemi a okolnosť, že prešiel rôznymi vteleniami, znamená pre človeka, že sa vyvíjal vyššie. Človek sa vyvíja vyššie tým, že prepracováva svojím Ja tri články, ktoré sme práve uviedli. Ak si spomenieme na človeka pradávnej minulosti v jeho prvých inkarnáciách na Zemi, takýto človek sa podvoľoval všetkým svojim chťičom a vášňam. On má síce všetky 4 články, avšak sa chová ako zvieratá. Ak prirovnáme takéhoto človeka k dnešnému človeku, vidíme rozdiel v tom, že ranný človek ešte nepracoval na svojom astrálnom tele svojím Ja. Najbližší pokrok ľudského vývoja spočíva v tom, že človek pracuje na svojom astrálnom tele. To sa prejavuje tým, že určité pôvodné vlastnosti tohto tela začne ovládať zo svojho vnútra.

5. **Manas.** Nakoľko človek si podrobil niečo zo svojho astrálneho tela, čiže ovláda svojím Ja už niektoré vlastnosti (odsudzovanie, krádež, klamstvo...), ktoré pôvodne žili v tele astrálnom, týmto si vytvára ďalší článok svojej bytosti, ktorý voláme manas, alebo **duchovné Ja**. Čiže manas je výsledkom premeny tela astrálneho naším Ja.

6. **Budhi.** Človek, ktorý sa ďalej vyvíja, dosahuje schopnosť, aby pracoval nielen na svojom tele astrálnom, ale aj na tele éterickom. Tento ďalší článok našej bytosti sa volá budhi, alebo *životný duch*. Vlohy, ktoré máme pretvoriť, musíme pretvárať v tele éterickom. Tu meníme svoj temperament na vyrovnaný, pretvárame svoju pamäť v dobrú pamäť, popudlivosť v miernosť, trénujeme silu koncentrácie a pod. Koľko z tela éterického naše Ja pretvorilo, toľko je toho obsiahnuté v šiestom článku – budhi.

7. **Átman.** Ak zosilnelo Ja u človeka tak, že sa učí pretvárať nielen telo éterické, ale aj telo fyzické, ktorého sily siahajú ďaleko do najvyšších svetov, potom hovoríme, že človek si vytvára najvyšší článok svojej dnešnej prirodzenosti, *duchovného človeka*, nazývaného tiež átmanom. Sily, ktorými sa pretvára telo fyzické, je nutné hľadať v najvyššom svete. Pretváranie tela fyzického začína premenou dýchacieho procesu (atmen po nemecky – dýchať). Takýmto pretváraním sa mení vlastnosť krvi, ktorá pracuje na fyzickom tele tak, že sa touto prácou povznášame až do najvyšších svetov.

Poznámka: Ak človek spí, životné funkcie fyzického tela zabezpečuje telo éterické a ostatné zložky človeka sa odpútavajú od tela fyzického. Čiže astrálne telo so všetkým, čo je v ňom, sa odpúta a je spojené s telom fyzickým a éterickým iba „striebornou energetickou šnúrou“.

Z knihy: Tajné učenie Rosekruciánov